

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Георги Иванов Митов,
катедра „Наказателноправни науки“ на Юридическия факултет на Софийския
университет „Св. Климент Охридски“

за дисертационния труд на Веселина Йорданова Ставрева, докторант на
самостоятелна подготовка в катедра „Наказателноправни науки“ в
Юридическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

на тема „Съдебният контрол в наказателния процес на Република
България“

за присъждане на образователна и научна степен „доктор“
в научна област: 3. Социални, стопански и правни науки,
професионално направление 3.6. Право
докторска програма Наказателен процес

ДАНИИ ЗА ДИСЕРТАНТА

Веселина Йорданова Ставрева е завършила Право през 2001 г. в Юридическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ и е придобила магистърска степен. През 2012 г. е получила магистърска степен по „Социална и юридическа психология“ в Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

След завършване на висшето си образование работи като адвокат, юрисконсулт и старши експертен сътрудник в Народно събрание. От 2008 г е съдия в Софийски районен съд, а от 2015 г. и досега е съдия в Софийски градски съд.

ДАНИИ ЗА ДОКТОРАНТУРАТА

Веселина Йорданова Ставрева е положила успешно всички изпити по учебния план. Спазени са всички изисквания за докторантите – окончателният вариант на дисертацията е обсъден на заседание на катедрата, който е получил положителна оценка и правото да се открие процедура за публична защита. Научното жури, което да оцени труда и да проведе защитата, е избрано от Факултетния съвет на Юридическия факултет по предложение на катедрата по Наказателноправни науки и е назначено със заповед № РД 21 – 1982/14.11.2023 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“.

В процедурата по реализиране на дисертацията и публичната защита няма допуснати нарушения.

На първото заседание на Научното жури ми е възложено да изготвя становище.

ДАНИИ ЗА ДИСЕРТАЦИЯТА И АВТОРЕФЕРАТА

Дисертацията е в обем от 326 страници. Структурирана е в заглавна страница, списък на използваните съкращения, съдържание, увод, три глави, заключение и библиография. Бележките под линия са 624. Посочени са 279

литературни източника на български, руски, английски, немски и френски език. Всички заглавия са цитирани в дисертационния труд.

Трудът на Веселина Ставрева е резултат на целенасочена и самостоятелна работа и притежава оригиналност. Той съответства на изискванията за дисертация за присъждане на образователната и научна степен „доктор“.

Представеният автореферат отговаря на нормативните изисквания и представя коректно рецензираното съчинение.

По темата на дисертацията – съдебният контрол в наказателния процес на Република България, досега в наказателноправната литература са правени изследвания, но те са обхващали само някои аспекти на въпроса и отделни негови проявления. Затова трудът представлява първото цялостно изследване на разглежданата проблематика и поради това се явява принос в разработването на този важен теоретичен наказателнопроцесуален проблем. Това може да бъде посочено като самостоятелен приносен момент на рецензирания труд.

В увода авторът да мотивира актуалността на проблематиката, научния си интерес към темата и очертава поставените научни задачи на изследването и методологическия апарат при анализиране и разработване на проблемите.

Глава първа е посветена на същността на съдебния контрол и тя има теоретичен характер с оглед на изясняване на основните понятия в разглежданата материя. На основата на анализа на литературните източници дисертантът формулира и изяснява основните характеристики на контрола като една от основните форми на държавно управление, като „контролът е възприет като особен вид дейност по проверка и наблюдение с цел анализ на съществуващи несъответствия, разкриване на причините за тях, изготвяне на предложения за отстраняването им“ (пар. 1). На тази база се търси проекцията в областта на съдебния контрол, неговите предпоставки (пар. 3) и връзката му

с принципа за разделението на властите. Това може да се посочи като самостоятелен приносен момент на изследването.

С познавателно значение е историческото развитие на съдебния контрол и проявите му форми в чуждите законодателства и в третата българска държава (пар. 2).

На основата на направените теоретични изводи се разкрива понятието и същността на съдебния контрол в наказателния процес (пар. 4). Авторът прави сполучлив опит за дефиниране на понятието за съдебен контрол и връзката му с другите свързани понятия – съдебна власт и правосъдие (пар. 5).

Като приносен момент може да се определи е изследването на пределите, формите и видовете съдебен контрол в наказателния процес на Република България (пар. 6), както и разграничението между контрола и надзорната дейност (пар. 8).

Във втора глава е разгледан съдебният контрол в досъдебното производство. Правилно дисертантът е групирал основните форми на съдебен контрол в досъдебната фаза на наказателното производство и е направил сполучлив опит за изясняване на основните насоки на контролната дейност на съда и разграничението и спецификата на отделните контролни производства. Подкрепа заслужава авторовата теза за същността на тази дейност като специфична и различна от правораздавателна функция на съда.

На основата на задълбочен анализ на съдебната практика са направени предложения *de lege ferenda* за промени и допълнения в нормативната уредба на досъдебното производство. **Спорна и нуждаеща се от по-задълбочен и всеобхватен анализ с оглед на правната традиция, основните принципи на наказателния процес и организацията на наказателното правораздаване и съдебната система, е лансираната идея за създаване на институт на съдия, който да отговаря за контрола върху досъдебното производство или за нарочно разделяне в наказателните отделения на по-големите съдилища**

на съдии, осъществяващи контрол в предварителната фаза на процеса и такива, които правораздават, или за размяната им през определен период от време.

В глава трета е изследван съдебния контрол в отделните стадии на съдебната фаза. Правилно дисертантът е разграничил двете негови проявни форми – като правосъдие – при инстанционния контрол и при възобновяването на наказателни дела, и като „самостоятелна наказателнопроцесуална функция по защита (възстановяване) на конституционно уредените права и свободи на участниците в наказателното съдопроизводство (респ. израз на правозащитната функция на съдебната власт)“ и посочил правилно разграничителния критерий за това – решаването на въпроса за виновността и наказателната отговорност на дадено лице. **Не може еднозначно да се приеме дадената от автора характеристика на втората форма**, но застъпената теза е достатъчно аргументирана и може да бъде отчетена като самостоятелен принос и добра основа за научна дискусия в тази насока.

На основата на богатия съдебен опит на Веселина Ставрева и анализа на съдебната практика са разкрити основните характеристики на съдебния контрол в съдебната фаза. Особено полезно поради липса на литература в тази насока е изследването в стадия „Предаване на съд и подготвителни действия за разглеждане на делото в съдебно заседание“ и в производството пред въззивната инстанция за проверка на определенията и на разпорежданията.

В заключението в синтезиран вид са обобщени направените изводи в изследването.

НАУЧНИ ПРИНОСИ

Редом с посочените по-горе конкретни приносни моменти, може допълнително, да се посочат и още няколко по-общи:

Достойнството и ценността на този труд е в актуалността и комплексността на научното изследване на разглежданите проблеми, което може да се обособи като самостоятелен принос. Авторът търси практически аспекти в реализирането на разглежданите институти. Това прави трудът практически ориентиран и полезен. Затова препоръчвам неговото публикуване като самостоятелна монография.

Дисертантът прави за първи път в наказателнопроцесуалната ни литература цялостен анализ на института на съдебния контрол в двете фази на наказателното производство. Това придава на изследването полезност за широк кръг читатели – научни работници, практикуващи юристи и други. Тази характеристика му придава и актуалност поради липсата на подобно цялостно изследване в доктрината на наказателнопроцесуалното право.

Постигнатите резултати от научното изследване са систематизирани в предложения *de lege ferenda*, част от които могат да бъдат споделени, а други ще предизвикат дискусия или несъгласие с тях.

В трудът дисертантът чрез анализ на теорията и съдебната практика на българските съдилища, Съда по правата на човека и Съда на Европейския съюз изследва значими и важни за теорията и практиката въпроси на наказателнопроцесуалното право. В него авторът привежда убедителна аргументация в подкрепа на застъпените становища и за оборване на критикуваните мнения при коректен тон на научната полемика. Поддържаните тези са обосновани и изразяват авторовата позиция. Коректно са цитирани библиографските източници.

С този дисертационен труд Веселина Ставрева показва умение за работа с различни литературни източници и със съдебната практика. Изследването доказва нейната много добра теоретична подготовка и самостоятелност при разработването на значими теоретични проблеми.

Работата е четивна, правилно структурирана и това я прави лесна за ползване. Написана е на добър юридически език.

ПУБЛИКАЦИИ И УЧАСТИЯ В НАУЧНИ ФОРУМИ

Веселина Ставрева има четири публикации по темата на дисертацията, съгласно представената справка:

1. Основни стандарти за съдебен контрол върху мярката за неотклонение „Задържане под стража“, e-journal VFU, Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“, ISSN 13-7514, бр. 18/2022 г., с. 1396-1410, достъпно на <https://ejournal.vfu.bg>;

2. Съдебният контрол при образуване на досъдебното производство. Право, политика, администрация, Югозападен университет „Неофит Рилски“, ISSN 2367-4601, т. 10, бр. 1/2023 г., с. 63-73, достъпно на <https://lpajournal.swu.bg/wp-content/uploads/2023/04/Veselina-Stavreva-BG.pdf>;

3. Основни различия между съдебния контрол и прокурорския надзор в наказателния процес на Р България. Юридически сборник, Научна конференция „Право и сигурност“, 07-08.10.2022 г., ISSN 1311-3771, т. 29, 2022, с. 249-255, достъпно на https://www.bfu.bg/uploads/pages/jur_sbornik_2022.pdf.

4. Разделението на властите и правото на съдебна защита като основания за възникване на съдебния контрол в наказателния процес (под печат). В: Сборник с доклади от юбилейната научна конференция „Правото в XXI век – предизвикателства и перспективи“ по повод 30 години от създаването на Юридическия факултет, проведена на 13 и 14 октомври 2022 г.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на изложеното считам, че представеният дисертационен труд на тема „Съдебният контрол в наказателния процес на Република България“ отговаря на всички изисквания, посочени в Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за приложението му и Правилника за развитието на академичния състав на Пловдивския университет „Паисий

Хилендарски“ относно присъждане на образователната и научна степен „доктор“.

Поради това давам положителна оценка и убедено предлагам на почитаемото научно жури да вземе решение за присъждането на Веселина Йорданова Ставрева на образователната и научна степен „доктор по право“.

проф. д-р Георги Митов

11.01.2024 г.